

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda, Sev Ritvale Osnabrvdense

Franz Wilhelm <Osnabrück, Bischof>

Coloniæ Agrippinæ

Ordo ministrandi sacram Communionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41233

Est etiam consultum, ut, qui matrimonio juncti sunt, aliquot diebus ante Communionem, copula abstineant; nisi tamen certum periculum incontinentiæ alterius conjugis timeatur. Damnatis ad mortem pœnitentibus debet dari Eucharistia, & ordinariæ ante diem supplicii, si fieri possit.

Ordo ministrandi sacram Communionem.

Sacerdos igitur sanctissimam Eucharistiam ministraturus, hostiis, seu particulis pro populi multitudine consecratis, vasculoque uno, vel pluribus, decenti & commodo loco expositis, cum vino & aqua ad purificationem eorum qui communionem sumpserint, & ante eos linteo mundo extenso, lotis prius manibus, & superpelliceo indutus, ac desuper stolâ coloris, officio illius diei convenientis, precedente Clerico, seu alio ministro, procedit ad altare, manibus junctis, & accensis cereis; facta prius & postea genuflexione, extrahit pyxidem, & illam super corporale depositam discooperit. Minister, genibus flexis, nomine populi ad cornu Epistolæ facit confessionem generalem, dicens: Confiteor Deo &c.

Tum Sacerdos iterum genuflectit, & manibus junctis ante pectus, vertit se ad populum (advertens, ne terga vertat Sacramento) & in cornu Evangelii dicit: Misereatur vestri &c. & addit: Indulgentiam, absolutionem ✠, & remissionem peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipo-

P

tens,

tens & misericors Dominus. *Resp. Amen. dicens: Indulgentiam &c. manu dextera, in formam Crucis, signat communicandos.*

Deinde ad Altare se convertit, genuflectit, manu sinistra pyxidem prehendit, & duobus digitis, pollice & indice, Sacramentum accipit, & elevat; conversusque ad populum, in medio altari, dicit clara voce: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. mox subdit: Domine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea. Vel, pro loci consuetudine, si Communicandi Latinum ignorent: Sehet das Lamb Gottes / sehet welches hinimbt die Sünd der Welt. O Herz ich bin nit würdig / daß du eingehest vnter mein Dach / sondern sprich nur ein Wort / so wird gesund mein Seel. Quod iterum ac tertio repetit; qua formula etiam utendum est, cum femina communicatio ministratur.

Postea ad communicandum accedit, incipiens ab iis, qui sunt ad partem Epistola: sed primò, si Sacerdotibus vel aliis ex clero danda sit communicatio, iis ad gradus Altaris genuflexis prabeatur; vel, si commode fieri potest, intra sepimentum Altaris sint à laicis distincti. Sacerdotes vero, superpelliceo induti cum stola, communicent.

Sacerdos, unicuique porrigens Sacramentum, & faciens cum eo signum Crucis super pyxidem, simul dicit:

dicit : Corpus Domini ✠ nostri IESV Christi
custodiat animam tuam in vitam æternam,
Amen.

*Vbi vero omnes communicaverint, Sacerdos, re-
versus ad Altare, dicere poterit : O sacrum convi-
vium, in quo Christus sumitur, recolitur
memoria passionis ejus, mens impletur gra-
tiâ, & futuræ gloriæ nobis pignus datur.*

Vers. Panem de cælo præstitisti eis.

*Minister respondet : Omne delectamentum
in se habentem. Tempore Paschali additur, Alle-
luja. Mox Sacerdos dicit Vers. Domine exaudi
orationem meam. Resp. Et clamor meus ad te
veniat. Vers. Dominus vobiscum. Resp. Et
cum spiritu tuo. Oremus.*

DEus, qui nobis, sub Sacramento mira-
bili, passionis tuæ memoriam reliqui-
sti : tribue quæsumus, ita nos Corporis &
Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut re-
demptionis tuæ fructum in nobis jugiter
sentiamus. Qui vivis & regnas &c.

Tempore Paschali dicitur Oratio.

Spiritum nobis, Domine, tuæ charita-
tis infunde : ut, quos Sacramentis Pa-
schalibus satiasti, tua facias pietate con-
cordes. Per Christum Dominum nostrum.
Resp. Amen.

Antequam reponat Sacramentum, diligenter advertat, ut si aliquod fragmentum digitis adhaerit, illud in pyxidem deponat, & eosdem digitos, quibus tetigit Sacramentum, abluat, & abstergat purificatorio; abluionem vero sumat, si celebrauerit, aut iis, qui tunc communicarunt, sumendam tradat, aut saltem in sacrarium injiciat.

Postea genuflectens reponit Sacramentum in tabernaculo, & clave obserat. Deinde, extenta manu dextera, benedicit iis qui communicarunt, dicens: Benedictio Dei omnipotentis, Patris, & Filii ✠, & Spiritus sancti, descendat super vos, & maneat semper. Resp. Amen.

Communio autem populi intra Missam, statim post Communionem Sacerdotis celebrantis fieri debet (nisi quandoque ex rationabili causa post Missam sit facienda) cum Orationes, quae in Missa post Communionem dicuntur, non solum ad Sacerdotem sed etiam ad alios communicantes spectent.

Itaque Sacerdos, sumpto sacratissimo Sanguine, antequam se purificet, ponat particulas consecratas in pyxide, vel, si pauci sint communicandi, super patenam, nisi in principio posita fuerint in pyxide, & genuflectit, ministro interim faciente confessionem, ut supra. Postea, vertens se ad populum in cornu Evangelii, dicit: Misereatur vestri &c. & eo, quo supra dictum est, modo, porrigit communicandis Eucharistiam,

inci-

incipiens à ministris altaris, si velint communicare. Finita communione, revertitur ad altare, nihil dicens; & non dat eis benedictionem, quia illam dabit in fine Missæ. Deinde dicit secreto: Quod ore sumpimus, &c. ut in Missali: se purificat, & Missam absolvit. Quod si contingat, absoluta Missa, statim aliquos interdum communicare, tunc Sacerdos, adhuc planeta indutus, sacram communionem, eo modo quo supra dictum est, ministrabit.

De Communione Paschali.

C*Vret autem Parochus, ut in Quadragesima, per se vel per alios concionatores, populo opportune denunciatur Constitutio Concilii Lateranensis sub Innocentio III, quæ sic habet:*

Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata, saltem semel in anno, fideliter confiteatur proprio Sacerdoti, & injunctam sibi pœnitentiam propriis viribus studeat adimplere, suscipiens reverenter, ad minus in Pascha, Eucharistiæ Sacramentum, nisi forte de proprii Sacerdotis consilio, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus ab hujusmodi perceptione duxerit abstinendum; alioquin & vivens ab ingressu Ecclesiæ arceatur, & moriens Christiana careat sepultura.

Sequitur eadem Constitutio, Germanice versa, prout populo de suggestu prælegi debet:

Ein jeder Gläubiger Mensch/ so bald er zu den Jahren seiner vernunft kommen / soll alle seine Sünd auff's wenigst einmal im Jahr seinem eignen Priester in geheimb